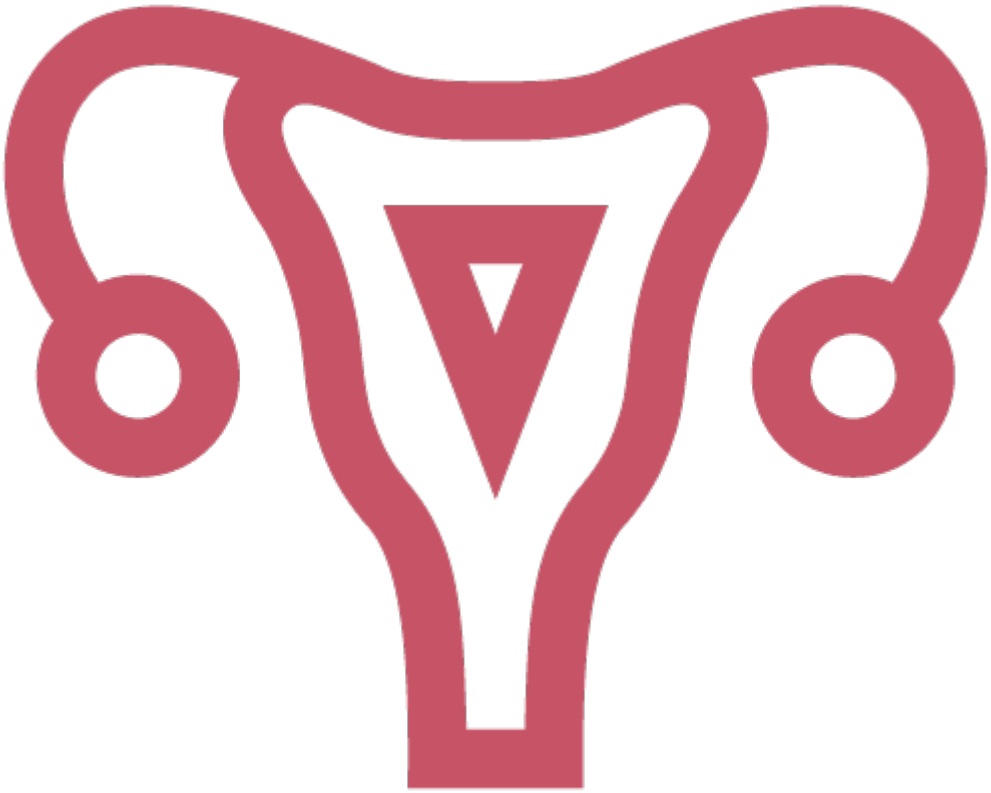
Správna dispenzácia: Zápaly vulvy a pošvy

Zverejnené: 15. decembra 2020 | Autor: PharmDr. Peter Stanko

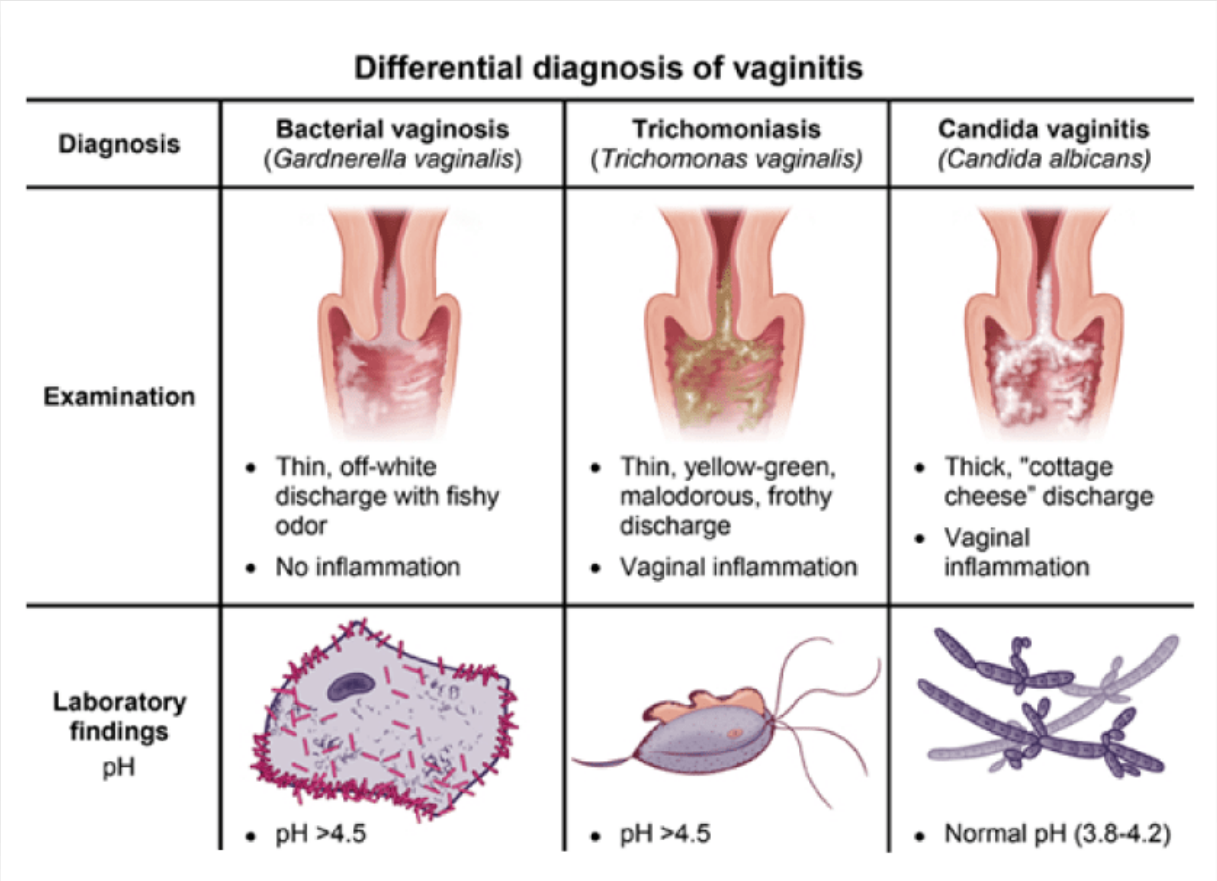
Vulvovaginálna infekcia

Vulvovaginálnu infekciu možno označiť ako patologický stav, ktorý vznikol v dôsledku narušenia prirodzeného mikrobiálneho obrazu pošvy, a to z najrôznejších príčin.

Fyziologická výbava pošvy dáva rozsiahle možnosti kontroly pošvového ekosystému a aj ochrany voči útokom na jeho integritu. Pošvový ekosystém predstavuje prirodzenú ochranu genitálnych orgánov ženy pred vznikom a šírením zápalu. Vytvára ho niekoľko faktorov:

- slizničný imunitný systém,
- hormonálne hladiny počas menštruačného cyklu (kľúčovú úlohu majú estrogény),
- endogénna pošvová flóra (asi 10 miliónov baktérii/g pošvového sekrétu),
- kyslé pH pošvy (3,8-4,5).

Dozor nad endogénnou pošvovou flórou sa pripisuje Lactobacillus vaginalis. Jeho úlohou je fermentácia glukózy na kyselinu mliečnu, čím zaisťuje kyslosť vaginálneho prostredia, produkciu peroxidu vodíka a produkcia baktericídnych látok.

Obrázok 1: Prehľad najčastejších príčin vulvovaginitíd. Zdroj: sites.google.com/site/yamiciamedicalwiki

Stabilita pH je zasa zabezpečená kontinuálnym štiepením glykogénu na kyselinu mliečnu. Počas menštruácie je pH pošvy najvyššie.

Medzi najčastejšie príčiny vulvovaginitíd patria trichomoniáza, mykóza (kandidóza) a bakteriálna (aeróbna) vaginóza. Medzi menej časté príčiny patria laktobacilóza, atrofická vaginitída, zmiešané vulvovaginitídy a iné vulvovaginitídy.

Trichomoniázu spôsobuje prvok Trichomonas vaginalis. Postihuje predovšetkým ženy, ale ochorenie sa môže manifestovať aj u mužov. Ide o výhradne sexuálne prenosné ochorenie, ktoré sa prenáša nechráneným

pohlavným stykom. Inkubačná doba je 4-20 dní od nechráneného pohlavného styku.Keďže pri trichomoniáze je prítomné aj patologické zvýšenie pH, je potrebné v rámci komplexnej starostlivosti dbať aj na jeho stabilizáciu v kyslej oblasti. Prejavy trichomoniázy u mužov sú spravidla omnoho miernejšie (začervenanie na žaludi, problémy pri močení), možný je tiež bezprízнakový priebeh infekcie. Takto môže byť muž vektorom prenosu infekcie, resp. aj opakovaným zdrojom reinfekcie ženy.**U žien sa trichomoniáza prejavuje riedkym, žlto-zeleným mierne speneným výtokom, ktorý má zásaditú reakciu. Ďalšími príznakmi môžu byť začervenanie, opuch a bolesť vonkajších rodidiel a pošvového vchodu, problémy pri močení a bolesť pri pohlavnom styku.**

Možnosti asistovaného samoliečenia a doplnkovej liečby

Širokospektrálne antiinfektíva (lokálne)

Širokospektrálne lokálne antiinfektíva sa používajú pri bakteriálnych vaginózach, trichomoniázach, zmiešaných infekciách a infekciách neznámeho pôvodu. Niektoré z nich vykazujú súčasne analgetický, lokálne anestetický, protizápalový a antiexsudatívny účinok.

Z dostupných prípravkov sú najčastejšie používané vaginálne lieky s obsahom benzydamínu, prípadne jódovaného povidónu.

Spektrum účinku širokospektrálnych antiinfektív pokrýva najčastejších pôvodcov vulvovaginitíd: G+ baktérie (stafylokoky a streptokoky, Gardanella vaginalis), G- baktérie (E. coli, Bacteroides), plesne a kvasinky (vrátane Candida) a bičíkovce (Trichomonas).

Dôležité je, že širokospektrálne lokálne antiinfektíva nemajú žiadny negatívny vplyv na prirodzenú mikroflóru (predovšetkým na rod Lactobacillus). Širokospektrálne antiseptiká napomáhajú rýchlej úprave nerovnováhy pH v prostredí pošvy, ktorá je typická pre infekčné zápaly vulvy a pošvy.

V prípade, ak má liek súčasne lokálne znecitlivejúci účinok, dokáže bezprostredne po aplikácii tlmiť bolesť a pálenie v oblasti genitálií. Napríklad roztok benzydamínu po aplikácii do pošvy vo forme roztoku vykazuje až 50% účinok tetrakaínu.

V prípade potreby je možné kombinovať širokospektrálne antiinfektíva s lokálnymi antimykotikami, prípravkami priamo ovplyvňujúcimi pH pošvy (napríklad prípravky s obsahom kyseliny mliečnej) alebo prípravkami na bežnú intímnu hygienu.